ROCZNIKI POLSKIEGO TOWARZYSTWA MATEMATYCZNEGO
Seria II: WIADOMOŚCI MATEMATYCZNE V (1962)

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Kronika krajowa, 1960 r., część II

(zestawiona na podstawie danych nadesłanych przez Oddziały PTM, uzupełniona materiałami Instytutu Matematycznego PAN)

Jubileusze

W dniu 19 grudnia 1960 r. odbył się na Wydziale Mechaniczno-Konstrukcyjnym Politechniki Warszawskiej jubileusz 45-lecia pracy naukowej profesora doktora Witolda Pogorzelskiego (p. str. 29).

Stopnie naukowe

Stopień doktora nauk matematyczno-fizycznych otrzymali:

Mgr Andrzej Schinzel, na podstawie pracy *O pewnych zagadnieniach z arytmetycznej teorii ułamków łańcuchowych* (Instytut Matematyczny PAN).

Mgr Andrzej Hulanicki, na podstawie pracy *O grupach abelowych zwartych* (Instytut Matematyczny PAN).

Mgr Aleksander Śniatycki, na podstawie pracy *Aksjomatyka geometrii płaskiej z półpłaszczyzną jako terminem pierwotnym* (Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu).

Mgr Kazimierz Florek, na podstawie pracy *Oszacowanie wyznaczników ekstremalnych od dołu* (Uniwersytet Wrocławski im. B. Bieruta).

Mgr Włodzimierz Szwarc, na podstawie pracy *Zagadnienie transportowe* (Uniwersytet Wrocławski im. B. Bieruta).

Mgr Józef Kopeć, na podstawie pracy *O klasach quasi-analitycznych funkcji rzeczywistych i wektorowych* (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu).

Mgr Jan Zamorski, na podstawie pracy *Pewne własności ekstremalne funkcji gwieździstych* (Uniwersytet Wrocławski im. B. Bieruta).

Mgr Robert Bartoszyński, na podstawie pracy *O słabej zbieżności miar* (Instytut Matematyczny PAN).

Mgr Andrzej W. Mostowski, na podstawie pracy *O podgrupach grup wolnych dla rozmaitości grup* (Instytut Matematyczny PAN).

Mgr Wiesław Żelazko, na podstawie pracy *O pierścieniach lokalnie ograniczonych i m-wypukłych* (Instytut Matematyczny PAN).

Mgr Andrzej Ehrenfeucht, na podstawie pracy *Applications of games to problems of definability and decidability in the theory of ordinals* (Instytut Matematyczny PAN).

Mgr Witold Bogdanowicz, na podstawie pracy *Zastosowanie teorii przestrzeni dwunormowych do teorii liniowych metod limesowalności* (Instytut Matematyczny PAN).

Mgr Tomasz Pietrzykowski, na podstawie pracy *O pewnej metodzie programowania nieliniowego* (Instytut Matematyczny PAN).

Ci Guan-fu, na podstawie pracy *Z teorii funkcji wektorowych* (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu).

Mgr Andrzej Białynicki-Birula nostryfikował na Uniwersytecie Warszawskim stopień doktora uzyskany na Uniwersytecie w Berkeley.

Tytuły naukowe

Uchwałą Rady Państwa prof. dr Mirosław Krzyżański otrzymał tytuł profesora zwyczajnego i doc. dr Kazimierz Urbanik tytuł profesora nadzwyczajnego.

Emerytury

W dniu 1 października 1960 r. przeszli w stan spoczynku: prof. dr Franciszek Leja, prof. dr Wacław Sierpiński, prof. dr Hugo Steinhaus, prof. dr Stefan Straszewicz i prof. dr Władysław Ślebodziński.

Nagrody

Nagrody Polskiego Towarzystwa Matematycznego w roku 1960 otrzymali:

Nagrodę im S. Banacha — doc. dr Krzysztof Maurin.

Nagrodę im. S. Mazurkiewicza — doc. dr Stanisław Knapowski.

Nagrodę im. S. Zaremby — doc. dr Zdzisław Opial.

Nagrody dla młodych matematyków otrzymali: dr Andrzej Białynicki-Birula, mgr Marek Kuczma i dr Andrzej Lelek.

Nagrodę naukową z okazji XV rocznicy wyzwolenia Wrocławia otrzymał prof. dr Hugo Steinhaus.

Konferencje

W dniach 4-10 września 1960 r. odbyła się w Jabłonnie k. Warszawy Konferencja Analizy Funkcjonalnej zorganizowana przez Instytut Matematyczny Polskiej Akademii Nauk.

Przyjazdy uczonych zagranicznych

W czasie od 23 listopada do 7 grudnia 1960 r. przebywał w Polsce na zaproszenie Instytutu Matematycznego PAN profesor Uniwersytetu Londyńskiego Cyril Offord. W czasie swego pobytu wygłosił on następujące odczyty: *Convergence of probability measures in Hilbert space* (Warszawa i Wrocław), *Integral function with independent coefficients* (Wrocław i Poznań).

W ramach porozumienia zawartego między PAN a Centre National de la Recherches Scientifique przebywał w Polsce w czasie od 2 września do 17 października 1960 r. Alain Guichardet, adiunkt w l'Institut Henri Poincaré. W czasie swego pobytu odwiedził on ośrodki w Warszawie, Wrocławiu i Krakowie.

Na zaproszenie Politechniki Częstochowskiej przebywał w Polsce prof. J. Goelnitz (Karl-Marx-Stadt).

W ramach wymiany między Akademiami przyjechał do Polski na okres od 23 października do 23 listopada 1960 r. prof. Gheorghe Marinescu z Instytutu Matematycznego Rumuńskiej Akademii Nauk w Bukareszcie. W czasie swego pobytu wygłosił w Warszawie odczyt *Recherches d'analyse fonctionelle et calcul des probabilités dans la République Populaire Roumain.*

Na tych samych zasadach przyjechali do Polski na okres od 1 do 28 listopada 1960 r. prof. D. V. Jonescu i dr Elena Moldovan. Odwiedzili oni ośrodki w Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu. Wygłosili oni odczyty: Prof. D. V. Jonescu: *Une formule de derivation numérique* (Warszawa) i *Sur l'integration numérique des équations differentalles* (Poznań), *La representation de la difference divisée d'une fonction par une integral definie* (Kraków). Dr E. Moldovan: *Sur les théorèmes de la moyenne pour les fonctions d'interpolation* (Warszawa) i *Sur les fonctions convexes* (Poznań), *Sur quelques théorèmes de la moyenne* (Kraków).

Prof. L. Berg z Uniwersytetu w Halle-Saale, który przebywał w Polsce na zaproszenie Uniwersytetu Warszawskiego, wygłosił w Warszawie referat *O reprezentacjach asymptotycznych.*

Prof. Bremermann (Stany Zjednoczone) wygłosił w Krakowie odczyt *O pewnych zagadnieniach z teorii funkcji analitycznych.*

Prof. Sobolew (ZSRR) wygłosił w Krakowie odczyt *O wzorach na przybliżone kubatury.*

Prof. E. Hewitt, profesor University of Washington w Seattle przebywał w Polsce od 3 do 18 września 1960 r. na zaproszenie Instytutu Matematycznego PAN. W Instytucie wygłosił odczyt *Pewna metoda Banacha w zastosowaniu do szeregów lakunarnych.*

Prof. B. Nagy wygłosił w Krakowie odczyt *Operatory jednostajnie ograniczone w przestrzeni Hilberta.*

Prof. Vopieński wygłosił w Krakowie odczyt *Dowód pewnika wyboru w teorii skończonych zbiorów Gödla i Bernaysa.*

Dr Z. Frolik wygłosił w Warszawie odczyt *Uogólnienie zupełnych przestrzeni metrycznych.*

Wyjazdy uczonych polskich

(zakończone w II półroczu 1960 r.)

Prof. dr Czesław Rajski przebywał w Londynie od 25 sierpnia do 16 września delegowany przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego na IV Sympozjum Teorii Informacji i na XIII zebranie plenarne Union Radio Scientifique International.

Doc. Marceli Stark przebywał od 16 do 29 października 1960 r. w Anglii (Glasgow, Oxford, Londyn), gdzie omówił dalszą współpracę z wydawnictwem Pergamon Press.

Prof. dr Witold Pogorzelski i doc. dr Krzysztof Maurin zostali wydelegowani przez Instytut Matematyczny PAN na V Kongres matematyków austriackich (12-17 września 1960 r.). Prof. dr Pogorzelski wygłosił tam referat *Sur les systèmes paraboliques d'équations aux dérivées partielles*, a doc. Maurin — *Allgemeine Eigenfunktionsentwicklungen.*

Prof. dr Stanisław Hartman otrzymał stypendium PAN celem odbycia podróży naukowej do Francji (31 października-23 listopada 1960 r.) i Niemieckiej Republiki Federalnej (24-28 listopada 1960 r.). Przebywając w Paryżu, Montpellier, Grenoble i Lille wygłosił kilka odczytów.

Prof. dr Jan Oderfeld został wydelegowany przez Polski Komitet Normalizacyjny do Paryża na VIII Sesję Standing Committee for the Study of Scientific Principles of Standardization (25-30 września 1960 r.). Wygłosił tam referat i komunikat.

Prof. dr Jan Mikusiński i prof. dr Władysław Orlicz uczestniczyli w czasie od 2 do 14 lipca 1960 r. w Międzynarodowym Sympozjum o przestrzeniach liniowych w Jerozolimie. Prof. Mikusiński wygłosił

tam odczyt *Operations on distributions*, a prof. Orlicz — *On spaces of φ-integrable functions.*

Przebywając od 17 do 28 września 1960 r. w Jugosławii prof. dr Wacław Sierpiński wziął udział w III Kongresie Matematyków i Fizyków Jugosłowiańskich w Belgradzie, gdzie wygłosił odczyt *Ce que nous savont et ce que nous ne savons pas sur les nombres premiers.* W Serbskiej Akademii Nauk prof. Sierpiński wygłosił odczyt *L'axiome du choix.*

Prof. dr Stefan Straszewicz przebywając od 17 do 26 września 1960 r. w Jugosławii uczestniczył w sympozjum dotyczącym koordynacji nauczania matematyki i fizyki, które odbyło się w Belgradzie.

Dr Zdzisław Pawlak brał udział w kolokwium: *Maszyny matematyczne i ich zastosowanie w technice* — w Magdeburgu (5-13 września 1960 r.).

Mgr Klemens Wiśniewski uczestniczył w V Kolokwium Statystycznej Kontroli Jakości w Karl-Marx-Stadt (19-24 października 1960 r.), gdzie wygłosił referat *O poprawności orzeczeń brakarzy.*

W Sympozjum Matematycznym z okazji 150 rocznicy Uniwersytetu Humboldta w Berlinie wzięli udział: prof. dr Stanisław Gołąb, prof. dr Stanisław Jaśkowski, prof. dr Kazimierz Kuratowski, prof. dr Edward Marczewski, prof. dr Andrzej Mostowski, prof. dr Czesław Ryll-Nardzewski, prof. dr Roman Sikorski, prof. dr Kazimierz Urbanik, doc. dr Stanisław Knapowski, doc. dr Krzysztof Maurin i doc. dr Zdzisław Opial.

Doc. dr Jan Jaworowski przebywając od 2 do 14 lipca 1960 r. w Szwajcarii uczestniczył w Międzynarodowym Kolokwium z geometrii różniczkowej i topologii, gdzie wygłosił odczyt *Some applications of the Vietoris mapping theorem.*

Doc. dr Józef Łukaszewicz przebywał od 21 stycznia do 20 października 1960 r. w Stanach Zjednoczonych A. P. na stypendium naukowym Fundacji Forda. Odwiedził on wiele uniwersytetów i wygłosił pięć odczytów.

Doc. dr Wanda Szmielew przebywała od 26 stycznia do 7 września 1960 r. w Berkeley na zaproszenie University of California. Prowadziła tam wykład monograficzny z podstaw geometrii i wygłosiła dwa odczyty.

W ramach wymiany między Akademiami przebywał na Węgrzech od 23 sierpnia do 12 września 1960 r. prof. dr Stanisław Jaśkowski.

W II Kongresie Matematyków Węgierskich w Budapeszcie (23-31 sierpnia 1960 r.) wzięli udział prof. dr Stanisław Hartman, prof. dr Stanisław Jaśkowski, prof. dr Kazimierz Kuratowski, prof. dr Jan Mikusiński, prof. dr Wacław Sierpiński, prof. dr Roman Sikorski, prof. dr Tadeusz Ważewski, doc. dr Leon Jeśmanowicz,

doc. dr Włodzimierz Krysicki, doc. dr Stanisław Knapowski, doc. dr Stefan Zubrzycki, dr Stanisław Balcerzyk, dr Robert Bartoszyński, dr Mieczysław Kucharzewski, dr Andrzej Lelek, dr Jan Lipiński, dr Czesław Olech, dr Danuta Przeworska-Rolewicz, dr Stefan Rolewicz, dr Andrzej Schinzel, mgr Eugeniusz Fidelis, mgr Bolesław Gleichgewicht, mgr A. Mąkowski, mgr K. Sieklucki. Polacy biorący udział w Kongresie wygłosili wiele komunikatów.

Mgr Franciszek Szczotka przebywał na Węgrzech od 20 września do 19 listopada 1960 r., gdzie pracował w grupie biometrycznej Instytutu Matematycznego Węgierskiej Akademii Nauk.

Dr Zdzisław Pawlak przebywał od 8 do 22 grudnia 1960 r. na Węgrzech.

Prof. dr Wiesław Sadowski uczestniczył w Zjeździe Ekonometrycznym w Neapolu (9-16 września 1960 r.).

Prof. dr Mieczysław Altman, doc. dr Krystyn Bochenek, doc. dr Leon Łukaszewicz, dr Stefan Paszkowski i dr Zdzisław Pawlak uczestniczyli w Sympozjum z metod numerycznych dla równań różniczkowych zwyczajnych, całkowych i różniczkowo-całkowych w Rzymie (18-25 września 1960 r.).

Prof. dr Adam Bielecki przebywał od 20 października do 24 listopada 1960 r. w Rzymie i Florencji.

Od 6 kwietnia do 15 czerwca 1960 r. przebywał w Moskwie w ramach wymiany między Akademiami dr Edward Sąsiada.

Od 4 do 15 lipca 1960 r. przebywał w Moskwie prof. dr Mieczysław Warmus.

Dr Andrzej W. Mostowski otrzymał stypendium PAN na pobyt w Moskwie, gdzie był od 15 września do 15 grudnia 1960 r.

30 września powrócił z pobytu w Szkocji (od 10 października 1958 r.) mgr Stanisław Świerczkowski.

23 marca 1960 r. powrócił z pobytu w Stanach Zjednoczonych (od 10 października 1958) prof. dr Mieczysław Altman.

Doc. dr Andrzej Pliś przebywał w Stanach Zjednoczonych od 25 sierpnia 1958 r. do 2 marca 1960 r., gdzie odwiedził wiele ośrodków.

Mgr Andrzej Białynicki-Birula przebywał od 10 września 1958 r. do 23 sierpnia 1960 r. w Berkeley, gdzie uzyskał stopień doktora.

Doc. dr Stanisław Łojasiewicz przebywał od 8 grudnia 1958 r. do 8 października 1960 r. w wielu ośrodkach w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych.

Dr Andrzej Hulanicki otrzymał stypendium British Council

i przebywał w Manchesterze od 13 października 1959 r. do 25 sierpnia 1960 r.

Doc. dr Zdzisław Opial otrzymał stypendium PAN i przebywał od 21 września 1959 r. do 18 czerwca 1960 r. w Paryżu.

Doc. dr Lech Dubikajtis przebywał we Francji od 17 grudnia 1959 r. do 30 sierpnia 1960 r.

Doc. dr Jerzy Górski przebywał na zaproszenie Uniwersytetu w Stanford w Stanach Zjednoczonych w okresie od 1 czerwca 1959 r. do 15 maja 1960 r.

Prof. dr Karol Borsuk wygłosił wykłady w wielu uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych będąc tam w okresie od 30 sierpnia 1959 r. do 20 lutego 1960 r.

Prof. dr Zygmunt Charzyński przebywał w okresie od 18 września 1959 r. do 16 kwietnia 1960 r. w Stanach Zjednoczonych, od 24 do 30 czerwca 1960 r. w Izraelu.

Prof. dr Kazimierz Urbanik przebywał w okresie od 19 września 1959 r. do 20 stycznia 1960 r. w Stanach Zjednoczonych.

Prof. dr Helena Rasiowa odwiedziła wiele ośrodków matematycznych w Stanach Zjednoczonych. Przebywała tam na zaproszenie Uniwersytetu w Chicago od 19 września 1959 r. do 18 czerwca 1960 r.

Prof. dr Jerzy Łoś przebywał w czasie od 3 października 1959 r. do 14 września 1960 r. na Uniwersytecie w Berkeley.

Prof. dr Andrzej Alexiewicz przebywał od 11 grudnia 1959 r. do 26 lipca 1960 r. w New Haven i Seattle (Stany Zjednoczone).

Doc. dr Zofia Szmydt przebywała od 2 listopada 1959 r. do 12 kwietnia 1960 r. we Włoszech.

Dr Czesław Bessaga i dr Aleksander Pełczyński przebywali od 9 listopada 1959 r. do 20 lipca 1960 r. w Związku Radzieckim.

Popularyzacja matematyki

W drugim półroczu 1960 r. członkowie PTM wygłosili następujące odczyty popularne:

GLIWICE. M. Kucharzewski, *Czym jest topologia.*

LUBLIN. Ś. Ząbek, *Wkład matematyki do wzrostu stopy życiowej.*

SZCZECIN. J. Albrycht (Poznań), *Matematyka ludów pierwotnych, Historia układów dziesiętnych, Matematyka starożytnego Egiptu.*

TORUŃ. J. Łoś, *Prawdopodobieństwo i decyzja*, L. Jeśmanowicz, *Matematycy w karykaturze*, S. Jaśkowski, *Myśl, słowo i maszyna*, L. Dubikajtis, *Niezależność aksjomatów*, J. Słomiński, *Figury wypukłe.*

WARSZAWA. W. Żakowski, *O maximach i minimach*, J. Łoś (Toruń), *O grach*, W. Szmielew, *O geometrii nieeuklidesowej*, W. Sadowski, *Matematyka i organizacja*, W. Sierpiński, *Co osiągnięto w teorii liczb za pomocą maszyn elektronowych.*

Współpraca ze szkolnictwem średnim

W drugim półroczu 1960 r. Oddziały PTM współpracując z władzami oświatowymi zorganizowały następujące odczyty dla nauczycieli:

GDAŃSK. E. Tarnawski, *Pojęcie funkcji w szkole średniej i jego uogólnienie*, A. Czeredarek, *Przekształcenie geometryczne w dydaktyce szkolnej*, S. Rynduchowa, *Przegląd algebry współczesnej.*

ŁÓDŹ. W. Janowski, *Elementy odwzorowań konforemnych.*

TORUŃ. S. Jaśkowski, *O reformie programów matematyki.*

SZCZECIN. S. Kula, *Przygotowanie studentów na I rok studiów.*

Międzyszkolne Koła Matematyczne

Pod opieką członków Oddziału Gliwickiego (ośrodek Katowice) odbywały się co tydzień zebrania Międzyszkolnego Koła Matematycznego WSP w Katowicach dla uczniów starszych klas licealnych. W II półroczu 1960 r. Międzyszkolne Koło Matematyczne w Toruniu kontynuowało swą działalność. Zebrania Koła odbywały się co 2 tygodnie. Do końca 1960 r. odbyło się 5 zebrań. Oddział Toruński zorganizował również Międzyszkolne Kółka Matematyczne w Bydgoszczy, Grudziądzu i Włocławku. W Bydgoszczy odbyło się 6 zebrań Kółka, w Grudziądzu i Włocławku — po 5. W II półroczu 1960 r. odbyły się 4 zebrania Międzyszkolnego Kółka Matematycznego w Warszawie.

Nowi członkowie i zmiany adresów

(Wr) mgr Anna Bartkowiak, Wrocław, Wybrzeże Wyspiańskiego 11/34
(W) dr Robert Bartoszyński, Warszawa, Jaracza 25
(Gd) mgr Piotr Besala, Gdańsk-Wrzeszcz, Chrzanowskiego 78/82 bl. I, kl. A.
(Gd) dr Ryszard Bittner, Gdańsk-Wrzeszcz, Hibnera 1c.
(Wr) mgr Henryk Boroch, Wrocław, Gierymskich 27/1
(W) dr Marek Burnat, Warszawa, Waszyngtona 45/51 m. 141
(W) mgr Monika Całczyńska, Piastów, Świerczewskiego 36
(W) mgr Eugeniusz Fidelis, Warszawa, Kasprowicza 46 m. 6
(Wr) mgr Edmund Glibowski, Wrocław, Cybulskiego 28/2
(T) mgr Teodor Gólczewski, Inowrocław, Ustronie 9
(Wr) mgr Tadeusz Huskowski, Wrocław, Kosynierów Gdyńskich 2a/4
(T) mgr Andrzej Jankowski, Toruń, Grudziądzka 5
(Wr) mgr Witold Klonecki, Wrocław, Plac Grunwaldzki 1, Inst. Mat.

(W) prof. dr Stanisław Kulczyński, Warszawa, Kozia 3/5
(W) mgr Tadeusz Kulikowski, Warszawa, Grodzieńska 65 m. 2a
(Wr) dr Bertold Lysik, Wrocław, Podwale 59/14
(T) mgr Anna Makowiecka, Toruń, Krasińskiego 17
(T) mgr Feliks Maniakowski, Toruń, Grudziądzka 5
(Wr) dr Rościsław Rabczuk, Wrocław, Stanisławskiego 20/4
(W) prof. dr Helena Rasiowa, Warszawa, Wiejska 9
(Wr) mgr Marek Rochowski, Wrocław, Wybickiego 8
(L) mgr Eugeniusz Rymut, Wysokie, pow. Krasnystaw
(W) mgr Karol Sieklucki, Warszawa, św. Bonifacego 147
(W) prof. dr Roman Sikorski, Warszawa, Chocimska 35 m. 9
(Wr) dr Włodzimierz Szwarc, Wrocław, Bałuckiego 1/8
(W) prof. dr Adam Uziembło, Warszawa, Solariego 5 m. 12
(W) prof. dr Włodzimierz Wrona, Warszawa, Wery Kostrzewy 14/48
(L) mgr Światomir Ząbek, Lublin, Obywatelska 3g
(L) mgr Eligiusz Złotkiewicz, Biłgoraj, H. Sawickiej 6

Zmarli

prof. dr Stefan Kulczycki